

MODEL ANSWER

F4BA sem I (CBGS)

Rural Development

Paper I

QP CODE - 00058801

Time - 3 Hrs

marks 100

Date -

सूचना - स्पर्ध प्रश्न आनिवार्य आहेत (२) सर्व प्रश्नांना समाप्त ठरवा आहेत .

१. रवामील पैकी कोणत्याही दोघांची उन्हे लिहा .

(अ) ग्रामीण विकास मूलजोकाय ? ग्रामीण विकासाची व्याप्ती विविध काय १० गुण
व्याख्या - ३ गुण व्याप्ती - ७ गुण किमान ५ गुणे .

(३) ग्रामीण व्यवस्थाया विकास (२) मूलभूत सुविधा (३) औद्योगिक विकास
(४) सामाजिक विकास (५) मानवी बांधकामांचा विकास (६) नैसर्गिक विकास
बांधकामांचा विकास (७) लोकशिक्षण नियंत्रण (८) लोकव्यवस्था विकास

(९) राजकीय विकास (१०) आर्थिक विकास (११) क्षेत्रीय विकास .

(ब) ग्रामीण विकासाचे (ब) स्वरूप सांगा - १० गुण - ' ५ गुणे x २ = १०

१) ग्रामीण विकास एक सामाजिक वातावरण (२) ग्रामीण समुदाय व त्यांच्या समस्यांचा
अन्वय - (३) आर्थिक विकास (४) क्षेत्रीय व उपयोजित पैकी (५)
आर्थिक विकास (६) ग्रामीण विकास एक प्रक्रिया - लोकव्यवस्था - प्राथमिक

उद्योग - स्वयंसेवायुक्त सुविधा .

(७) ग्रामीण विकासाचे उद्देश्य स्पष्ट करा - १० गुण - ५ गुणे x २ = १०

१) कृषी उत्पादनात वाढ करणे (२) रोजगार व प्राथमिक सुविधा
३) प्राथमिक उद्योगांचा विकास (४) जोडव्यवस्थाया विकास (५) लोकांच्या
सुखी घटक्यांचा विकास (६) मूलभूत गरजांची पूर्तता (७) सुखी घटक्यांना आर्थिक प्रभाव

२. रवामील पैकी कोणत्याही दोघांची उन्हे लिहा .

(अ) ग्रामीण समाजाची संघटना वाढवण्याच्या उद्देश्ये (ब) कोणत्याही १० गुण
व्याख्या - ३ गुण - २ स्वरूप ७ गुण - किमान ५ गुणे .

(१) ग्रामीण संघटना (२) ग्रामीण सामाजिक संघटना (३) ग्रामीण आर्थिक संघटना
(४) ग्रामीण जीवनाची वेगळेपणे (५) ग्रामीण सामाजिक आर्थिक संघटना
(६) राष्ट्रीय लोकव्यवस्था वेगळेपणे

(ब) ग्रामीण समाजाची विविध वेगळेपणे स्पष्ट करा . १० गुण किमान ५ गुणे x २ = १०

(१) कृषी वाढवण्याच्या उद्देश्ये (२) नैसर्गिक पर्यावरण (३) लोकांच्या
(४) सामाजिक संघटना (५) मानवी बांधकामांचा अन्वय (६) समुदाय सुखी व

(७) सामाजिक जीवन (८) लोकव्यवस्था (९) सामाजिक आर्थिक संघटना

(१०) शांत व शांत जीवन .

(क) ग्रामीण समाज व शहरी समाज यांनीय व्यक्तलेखना. १० गुण ५ गुटे x 2

- १) कुटुंब पध्दती (२) लोकसंस्थेची धरणा (३) जातीप्रथा (४) वंशविरास
 ५) विरोधिका (६) आधुनिकीकरण (७) अर्थव्यवस्था (८) सामाजिक गतिविधि
 ९) अर्थव्यवस्था (१०) विरोध (११) विविध वेधारे (१२) लोकसंस्थेची धरणा

३. खालील पैकी कोणत्याही दोघेची उणे मिहा.

(अ) ग्रामीण समाजातील वंशविरास विचार करा. १० गुण. ५ गुणा x 2 = १०

- (१) जमीनदाख व मोठे रोगका (२) सावधा व व्यापार (३) अर्थव्यवस्था
 (४) छोटे रोगका (५) कुमारी रोगका

(ब) ग्रामीण समाजातील विविध वेधारे लोवा. १० गुण किमान ५ गुटे.

- (१) समाजातील संस्थात्मक विभागणी (२) फोड करणे (३) विरोध व धरणा
 (४) व्यावसायिक निवडीत निवडीत (५) खानदान विधक निवडीत (६)
 सामाजिक संस्था विधक निवडीत (७) सामाजिक व धार्मिक संस्था

(क) कुटुंब पध्दतीची धरणा कुटुंबी विविध वेधारे विचार करा. १० गुण.
 व्याख्या ३ गुण / ५ गुटे - वेधारे - ७ गुण

- ३) कायदे धरणा (२) लोवाची धरणा (३) खानदान
 ४) संस्था धरणा ५) अर्थव्यवस्था धरणा

४. खालील पैकी कोणत्याही दोघेची उणे मिहा

(अ) ग्रामीण सामाजिक परिवर्तनात लगे (ब) लगेची धरणा भूमिका विचार करा
 १० गुण - किमान - ५ गुटे x 2 = १०

३. जनतेचा लक्षणा निवारणे (२) ग्रामीण विकास पाठक (३) लोकशाही
 संरक्षणकारी आविष्कार (४) पुस्तक सुनिका (५) लगेची विकेंद्रिकीकरण
 निवडीत (६) नवनाविषा धरणा (७) आधुनिक व सामाजिक परिवर्तनाचे
 साधन

(ब) ग्रामीण समाजातील सामाजिक परिवर्तनातील अर्थक लोवा (१० गुण - ५ गुटे x 2)

- ३) अनुसूचित वल (४) समाजातील अनुसूचित २) संशोधनातील अनुसूचित
 ३) अर्थक ४) निजीनिवडीत व परंपरा ५) अधिक धरणा
 ६) वेधारे धरणा (७) सामाजिक संस्थांची आकारधरणा

(क) ग्रामीण सामाजिक परिवर्तनाचे धरणा खर करा. (१० गुण किमान ५ गुटे)

- (अ) सामाजिक धरणा - १) सामाजाचे व संस्थांचे धरणा २) सामाजिक
 धरणा ३) विचारधरणा व विचार प्रणाली
 (ब) सामाजिक धरणा (४) लगेची धरणा धरणा

५. खाकीक पेकी कोणासाठी होतोवर टिपा लिहा.

3) अ) ग्रामीण विकासाचे विविध कार्यक्रम (१० ठुण किमान ५ x 2 = १०)
३. सामुहिक विकास कार्यक्रम (२) विभागीय विकास कार्यक्रम (३) रोजगार
दही योजना (४) किमान रावणी कार्यक्रम (५) एकात्मिक ग्रामीण
विकास कार्यक्रम (६) स्वयंसेवकी स्वरोजगार योजना.

(ब) कुटुंबाचे प्रकार - (१० ठुण किमान ४ x 2 1/2 = १०)
१) स्वेच्छा कुटुंब २) विधवा कुटुंब ३) मातृशाला कुटुंब
४) पिढ्यान्माळ कुटुंब.

(क) ग्रामीण विकासाचे महत्त्व - (१० ठुण किमान ५ x २ = १०)
१) अजीविकेचे प्रभुत्व वाढणे २) लोकता अन्वेषणाचा पुरवठा
३) पर्यायान्माळ्या चाव्याची उपलब्धता (४) रोजगारीचे प्रभुत्व वाढणे
५) औद्योगिक विकासाचा चावता (६) राष्ट्रीय उत्पादनाचा रोल
- क्षेत्राचा वाटा (७) परकीय चलनाची उपलब्धता (८) स्त्रियांच्या
रुहीने महत्त्व (९) सरकारी उपमाचे वाढणे (१०) सामाजिक व
राजकीय रुहीने महत्त्व

(ड) जातीचे सिध्दांत ठुण - १० किमान - ४ x 2 1/2 = १०
१) पारंपारिक सिध्दांत (२) हून्या सिध्दांत (३) सामाजिक
सिध्दांत ४) धार्मिक सिध्दांत ५) लेगारिया सिध्दांत
६) वांशिक सिध्दांत ७) उमातीवादी सिध्दांत ८) दा
ब्रावणी वार्द कर्त योया सिध्दांत